

6 Cdo 88/2010

R o z s u d o k
V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Ladislava Górasza a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobkyne **V., a.s.**, so sídlom v K., proti žalovanej **S.**, so sídlom v B., **o zaplatenie 36 091,74 EUR (1 087 299,75 Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 147/2006, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. februára 2009 sp. zn. 1 Co 232/2007 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalovanej **z a m i e t a .**

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Rožňava dňa 25.5.2005 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 1 087 299,75 Sk (36 091,74 EUR) s prísl., predstavujúcej náhradu nákladov vynaložených na odstránenie vraku havarovaného bieloruského kamióna s návesom v katastri S., ktorý bol potencionálne hrozbou ekologickej škody - znečistenia blízkeho vodného zdroja E., a náhradu nákladov na monitoring kvality pitnej vody z tohto vodného zdroja. V žalobe uviedla, že žalovaná vykonávajúca hraničné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou uvedeného motorového vozidla, jej tieto náklady odmietla uhradiť.

Okresný súd Rožňava rozsudkom z 2. mája 2007 č. k. 9 C 147/2006-136 žalobu v časti nároku na náhradu nákladov za odstránenie vraku vozidla zamietol a v časti nároku na náhradu nákladov za monitoring pitnej vody vylúčil na samostatné konanie. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobkyňa nepreukázala vynaloženie nákladov na odstránenie vraku havarovaného kamióna, keď nedoložila, že uhradila obchodnej spoločnosti J., s.r.o., u ktorej objednala vyslobodzovacie práce, dohodnutú cenu týchto prác. Inak vyslovil názor, že žalovaná má v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) povinnosť uhradiť náklady vynaložené na odstránenie hrozacej škody v súvislosti s haváriou bieloruského kamióna a to poskytnutím poistného plnenia s garančného fondu.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 5. februára 2009 sp. zn. 1 Co 232/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 32 953,73 EUR do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcom zamietajúcom výroku prvostupňový rozsudok potvrdil a vo výroku o trovách konania ho zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Po doplnení dokazovania a konštatovaní, že v priebehu odvolacieho konania došlo k podstatnej zmene skutkového stavu, spočívajúcej v tom, že žalobkyňa zaplatila obchodnej spoločnosti J., s.r.o. za vyprost'ovacie práce bieloruského kamióna dňa 25.7.2007 sumu 992 764,-- Sk (32 953,73 EUR), dospel k záveru, že je daná povinnosť žalovanej ako poistiteľa vykonávajúceho hraničné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nahradiť náklady žalobkyne vynaložené na odvrátenie bezprostredne hrozacej ekologickej škody. Poukázal pritom na skutkové zistenia vyplývajúceho z vykonaného dokazovania a na jednotlivé ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. ako aj zákona č. 184/2002 Z. z. o vodách, interpretujúc tieto ustanovenia tak, že aj mimoriadne zhoršenie alebo ohrozenie kvality vôd predstavuje ekologickú škodu alebo hrozbu takejto škody, pričom za pôvodcu škody v tomto prípade treba považovať aj prevádzkovateľa motorového vozidla, ak škoda vznikne alebo hrozí jej vznik únikom nebezpečných látok z jeho prevádzky. Pokiaľ teda takáto škoda alebo jej hrozba má pôvod v prevádzke motorového vozidla, vzťahuje sa aj na ňu zodpovednosť poisťovne z povinného zmluvného poistenia podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. a aj

rovnaká povinnosť žalovanej z tzv. hraničného poistenia prevádzky cudzieho motorového vozidla.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku vo veci samej zmenil a žalobu v tejto časti zamietol. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci v otázke rozsahu poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Uviedla, že nárok žalobkyne nespadá pod žiaden z nárokov uvedených v tomto ustanovení, ktoré vymedzuje rozsah poistného krytia taxatívne a nie je preto prípustný jeho rozširujúci výklad.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný uplatneným dovolacím dôvodom; z úradnej povinnosti skúma iba vady uvedené v § 237 O.s.p., a iné vady konania len vtedy, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a iné vady konania však zo súdneho spisu nevyplývajú a ani neboli dovolaním namietané. Dovolací súd preto skúmal správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke opodstatnenosti uplatneného nároku.

Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že rozhodujúcou právnou otázkou, ktorej riešenie odvolacím súdom dovolateľka namietala, bola otázka, či náklady na odstránenie vraku havarovaného motorového vozidla, ktoré sa stalo hrozbou vzniku ekologickej škody, vynaložené iným subjektom ako pôvodcom hroziacej škody, sú predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z.

V prejednávanej veci riešenie uvedenej právnej otázky odvolacím súdom bolo podľa názoru dovolacieho súdu správne. Odvolací súd na zistený skutkový stav (inak účastníkmi nespochybný) správne aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. a správne ich aj interpretoval. Svoje právny závery o opodstatnenosti uplatneného nároku aj riadne a presvedčivo odôvodnil. Dovolací súd sa s dôvodmi rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Len na doplnenie poznamenáva, že pokiaľ žalobkyňa, predmetom činnosti ktorej je aj ochrana zdrojov pitnej vody, zabezpečila odstránenie vraku havarovaného motorového vozidla, predstavujúceho hrozbu vzniku ekologickej škody (znečistenia vodného zdroja), formou zmluvného vzťahu s inou obchodnou spoločnosťou spôsobilou na túto činnosť a uhradila cenu vykonaných prác, konala v súlade s právom plniac si všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 415 Obč. zákonníka, resp. aj z ustanovenia § 742 Obč. zákonníka. V zmysle § 419 Obč. zákonníka jej vzniklo právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, t. j. uhradenej ceny prác na odstránenie vraku vozidla, a to predovšetkým proti pôvodcovi hroziacej škody, ktorým je subjekt zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Aj keď ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. výslovne neuvádza tieto náklady medzi nárokmi, ktoré sú predmetom poistného krytia, neznamená to, že sú z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vylúčené. Pre správne objasnenie uvedeného ustanovenia, t. j. určenie právneho pravidla v ňom obsiahnutého, nestačí vychádzať len z jeho gramatického výkladu, ale je potrebné rešpektovať predovšetkým účel právnej úpravy vykonanej zákonom č. 381/2001 Z. z. Týmto účelom je eliminácia alebo aspoň zmiernenie následkov škôd, ku ktorým dochádza v súvislosti s prevádzkou dopravných prostriedkov. Výklad, podľa ktorého náklady na odstránenie vraku havarovaného motorového vozidla nie sú predmetom poistného krytia, by znamenal značné majetkové riziko pre subjekty plniace si svoju prevenčnú povinnosť predchádzať škodám, pretože pri insolventnosti subjektu zodpovedného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla alebo pri jeho ťažkej dostupnosti (najmä ak ide o subjekt v zahraničí), by tieto nimi vynaložené náklady boli nevymožiteľné. Neprijateľnosť týchto dôsledkov a zároveň naplnenie účelu zákona č. 381/2001 Z. z. vyžaduje vykladať pojem škoda extenzívne, t. j. nezužovať ho len na nároky výslovne uvedené v § 4 ods. 2 označeného právneho predpisu, ale zahrnúť do neho aj náklady na odstránenie vraku

motorového vozidla, vynaložené subjektom plniacim si prevenčnú povinnosť, ak havarované vozidlo je hrozbou vzniku ďalšej škody, a to aj pokiaľ ide práve o vozidlo, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Úspešnému žalobkyni nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože jej v súvislosti s ním žiadne nevznikli (§ 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2011

JUDr. Rudolf Č i r č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová